

รายงานผลการดำเนินงานของสถานีวิจัยเทพา
คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1. ประวัติและความเป็นมา

สถานีวิจัยเทพา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 5 ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ระยะทางจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ถึงสถานีฯ ประมาณ 60 กิโลเมตร เป็นสถานีวิจัย ลำดับที่ 3 ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 มีพื้นที่ทั้งหมด 789 ไร่ 360 ตารางวา

สภาพพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่ม และเป็นทางผ่านของน้ำทำให้น้ำท่วมในฤดูฝนทุกปี ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปีมากกว่า 2,000 มิลลิเมตร

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนา สนับสนุน และเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับงานด้านการเรียนการสอน การวิจัยและการฝึกงาน นักศึกษาทางด้านไม้ยืนต้นและไม้ผล การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ การปลูกกาแฟและแปรรูปกาแฟพันธุ์โรบัสต้า

2. เป็นสถานที่ศึกษา อบรม ดูงาน และบริการชุมชน

3. ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสถานี

รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี (ดร.สุรชาติ เพชรแก้ว)

4. บุคลากรของสถานีวิจัยเทพา

4.1 นายอภิชาติ	เกื้อก่อบุญ	รักษาการแทนหัวหน้าสถานีวิจัยเทพา
4.2 นายเดโช	หวังยี	รองหัวหน้าสถานีวิจัยเทพา
4.3 นางสาววันเพ็ญ	จันทร์นาค	พนักงานธุรการ
4.4 นายสุชาติ	มณีคุณ	พนักงานเกษตรพื้นฐาน
4.5 นายอาสัน	บุสาเร๊ะ	พนักงานทั่วไป
4.6 นางเจียรจิตร	ปิ่นแก้ว	แม่บ้าน
4.7 นายรอหมาน	นิหะ	คณงานเกษตร
4.8 นายदनรอหนี	หวังยี	คณงานเกษตร
4.9 นายภาณุภัทร์	มณีคุณ	คณงานเกษตร
4.10 นายวิระวัฒน์	ชายแก้ว	คณงานเกษตร
4.11 นายอนิรุทธ์	ดอเลาะ	คณงานเกษตร
4.12 นายณัฐพงศ์	รัตนะ	คณงานเกษตร
4.13 นายคนหลิม	ดินหมั่น	ยาม

5. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสถานีวิจัย

สถานีวิจัยเทปามีพื้นที่ทั้งหมด 789 ไร่ 360 ตารางวา แบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. พื้นที่ปลูกยางพารา/เรือนเพาะชำ/กิจกรรมยางพารา 403 ไร่
2. พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 101 ไร่ 360 ตารางวา (พื้นที่ปาล์มเล็ก 25 ไร่)
3. พื้นที่ปลูกไม้ผล 77 ไร่
4. พื้นที่ปลูกมะพร้าว 25 ไร่
5. พื้นที่ทำการ/อาคาร/บ้านพัก/ถนนในฟาร์ม 80 ไร่
6. พื้นที่ป่าใช้สอยและแนวเขตกันชนเขตแดน 57.5 ไร่
7. พื้นที่แหล่งน้ำ 13 ไร่
8. พื้นที่ป่ายางพาราดั้งเดิม 13 ไร่
9. พื้นที่วนเกษตร 12.5 ไร่
10. พื้นที่ปลูกพืชไร่ 7 ไร่

6. กิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

6.1 งานฝึกงานนักศึกษา ฝึกงานนักศึกษาปีละ 2 ครั้ง ระหว่างเดือน พ.ค. – มิย. และระหว่างเดือน พ.ย. – ธ.ค. ของทุกปี นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการ การจัดการสวนยาง สวนปาล์ม น้ำมัน ไม้ผล กาแฟ การเลี้ยง ผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศเกษตร และแปลงมะพร้าว การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน การจัดการปุ๋ย การตัดแต่ง กิ่ง การปลูกซ่อม การเก็บเกี่ยวผลผลิต การกำจัดวัชพืช การให้น้ำ นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงาน การเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความสามัคคีในการทำงาน

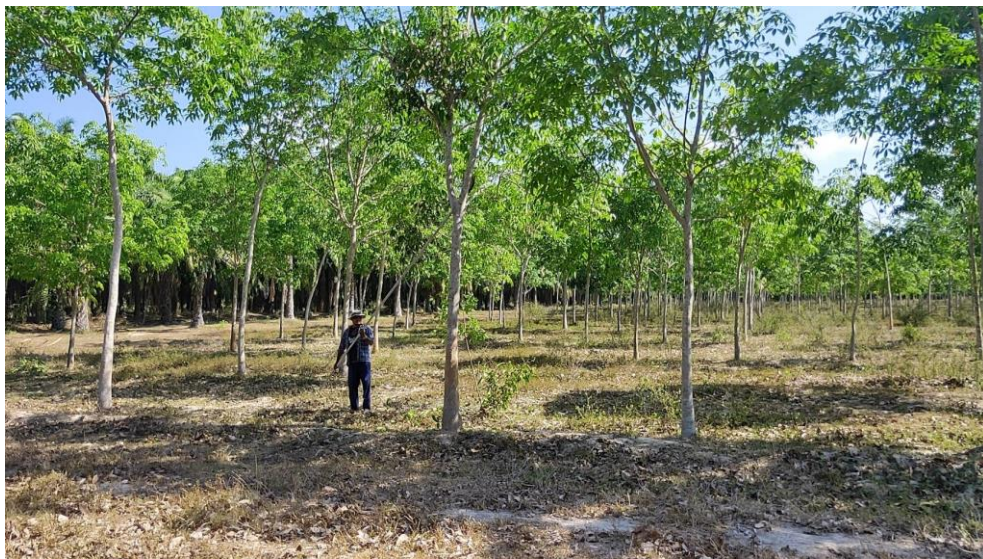

ภาพที่ 1 การฝึกงานนักศึกษาวิธีการผสมปุ๋ยใช้เองโดยใช้แม่ปุ๋ยในการผสม

ภาพที่ 2 การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศน์เกษตร

6.2 งานสนับสนุนงานวิจัย ดำเนินการดูแลยางพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 30 ไร่ (งานทดลอง รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี) เพื่อการอนุรักษ์ยางพันธุ์พื้นบ้านและใช้เป็นแหล่งพันธุ์

ภาพที่ 3 ต้นยางพาราพันธุ์พื้นบ้าน

6.3 งานสนับสนุนงานวิจัยการปลูกทุเรียนพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 15 สายพันธุ์ พื้นที่ในการปลูก 7 ไร่ (งานทดลอง รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี) เพื่อการอนุรักษ์ทุเรียนพันธุ์พื้นบ้านและใช้เป็นแหล่งพันธุ์

ภาพที่ 4 การปลูกทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์

6.4 งานสนับสนุนงานวิจัยการปลูกส้มจุก ดำเนินการขยายพันธุ์ส้มจุกเพื่อใช้เป็นกิ่งพันธุ์และปลูกทดแทนต้นที่ตายไป และเป็นการขยายพันธุ์ให้แก่เกษตรกรผู้สนใจส้มจุก (งานทดลอง รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี) เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ส้มจุกและใช้เป็นแหล่งพันธุ์

ภาพที่ 5 การตอนกิ่งส้มจุก

6.5 งานสนับสนุนงานวิจัย การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสวนยางโดยการปลูกพืชแซมด้วยสมุนไพรขมิ้นชันและไพล เพื่อใช้พื้นที่ปลูกยางพาราให้เกิดประโยชน์โดยการปลูกเป็นพืชแซมยางพารา (งานทดลอง ดร.ทัศนีย์ ขาวเนียม และ ผศ.ดร.ระวี เจริญวิภา)

ภาพที่ 6 การเพาะไพลและขมิ้นชันก่อนนำลงแปลงปลูก

6.6 งานสนับสนุนงานวิจัย การคัดเลือกทุเรียนพื้นบ้านภาคใต้เพื่อใช้เป็นต้นตอทนดินเค็มและพัฒนาวิธีการขยายพันธุ์โดยการปักชำ โดย รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี และคณะ เข้าเก็บกิ่งพันธุ์ อ.เทพา จ.สงขลา ณ สวนนายสาโรช ศรีสมปอง อ.เทพา จ.สงขลา

ภาพที่ 7 เข้าเก็บกิ่งพันธุ์ทุเรียน

6.7 งานบริการวิชาการ ปีงบประมาณ 2563

6.7.1 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 72 คน เข้าเยี่ยมชมดูงานเกี่ยวกับด้านการเกษตรผสมผสานและการวิจัยพืชเศรษฐกิจ โดยมีนายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ เป็นวิทยากร ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ สถานีวิจัยเทพา

ภาพที่ 8 นักเรียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอยะหริ่ง

6.7.2 เทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวน 47 คน เข้าศึกษาเรียนรู้การปลูกกาแฟในสวนผลไม้และการเลี้ยงผึ้งโพรงไทย ณ สถานีวิจัยเทพา โดยมีนายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ และนายสุชาติ มณีคุณเป็นวิทยากรในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 09.00 -15.00 ณ สถานีวิจัยเทพา

ภาพที่ 9 เกษตรกรจากเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลาเข้าศึกษาดูงาน

6.7.3 สำนักงานเกษตรอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา นำเกษตรกร จำนวน 9 คน เข้าศึกษาดูงาน การปลูกกาแฟ และแปรรูปกาแฟพันธุ์โรบัสต้าและการเลี้ยงผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศน์เกษตร โดยมีนายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ เป็นวิทยากร ในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 เวลา 09.00 -12.00 น.

ภาพที่ 10 เกษตรกรผู้สนใจดูวิธีการสีกาแฟโดยใช้เครื่องสี

6.5.4 สถานีวิจัยเทพา ออกพื้นที่โดยร่วมกับอำเภอเทพา และสำนักงานเกษตรอำเภอออกบูธและจัดนิทรรศการและอบรมเกษตรกรผู้ให้ความสนใจอย่างน้อยเดือนละครั้ง

ภาพที่ 11 อบรมเกษตรกรผู้สนใจในการปลูกกาแฟ

7. งานสร้างรายได้

7.1 ผลิตกาแฟและแปรรูปกาแฟพันธุ์โรบัสต้า ขยายพันธุ์กาแฟพันธุ์โรบัสต้า แปลง B3 จำนวน 6.25 ไร่ รวม 400 ต้น และแปรรูปกาแฟเพื่อจำหน่าย

7.2 เลี้ยงผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศเกษตร จำนวน 80 รัง เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพและช่วยผสมพันธุ์พืชในสถานีวิจัยฯ ในปี 2563 สถานีวิจัยฯ จัดเก็บน้ำผึ้ง แบ่งเป็นดอกไม้ 2 ชนิด ได้แก่ น้ำผึ้งดอกลิ้นจี่ 1 ถัง (200 ลิตร) และดอกกล้วยไม้เก็บน้ำผึ้งได้ 3 ถัง (200 ลิตร) หรือประมาณ 1,200 ขวด ปริมาณ 700ml

7.3 ผลิตกล้าไม้เพื่อจำหน่าย มีพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรให้ความสนใจในปลูก ได้แก่ กล้ากาแฟ จำนวน 10,000 ต้น กล้าโกโก้ จำนวน 1,000 ต้น กล้าตำเสา จำนวน 3,000 ต้น

7.4 ผลิตกล้าปาล์มน้ำมันจำหน่าย ด้วยปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจของทางภาคใต้และเกษตรกรให้ความสนใจในการปลูก ทางสถานีวิจัยเทพาได้ทำการผลิตกล้าปาล์มน้ำมันในปี 2563 ได้ จำนวน 3,000 ต้น โดยมีเป้าหมายที่ 10,000 ต้น

7.5 ปลุกผักเขียว ในแปลงยั้งฉางที่ทำการล้มต้นยางพารา จำนวน 7 ไร่ ได้ผลผลิต 5,410 กิโลกรัม คิดเป็นเงิน 26,410 บาท

7.6 ปลุกข้าวเหนียวดำ โดยใช้พื้นที่จากการล้มยางพาราจำนวน 3 แปลง รวมพื้นที่ 32 ไร่ ได้แก่แปลง A5 A7 และ แปลงยั้งฉาง จะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณปลายเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

8. งานด้านการพัฒนา

8.1 ล้มยางพาราและจำหน่ายไม้ยางพารา ที่อายุมากให้ผลผลิตลดลงจำนวน 5 แปลง รวม 64 ไร่ ได้แก่ แปลงยู้งฉาง แปลง A5, A7 และแปลง D1-D2 เพื่อปลูกพืชทดแทนชนิดอื่น

8.2 ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ทรพี มอ.1 แปลง D1 - D2 หลังจากล้มยางพารา จำนวน 25 ไร่ 550 ต้น สามารถเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันได้ในปี พ.ศ. 2566

8.3 ปรับเปลี่ยนการตัดปาล์มน้ำมันจากเดิมจ้างเหมาตัดมาเป็นแรงงานจากคนงานในสถานีวิจัยฯ ในการเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมัน ในปีงบประมาณ 2563 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการจ้างตัดปาล์มน้ำมันเป็นเงินประมาณ 171,000 บาท จากผลผลิตปาล์มน้ำมัน 245,000 กิโลกรัม

8. ปัญหาในการดำเนินงาน

เนื่องจากสถานีวิจัยเทพาเป็นที่ราบและเป็นทางผ่านของน้ำ จึงทำให้เกิดน้ำท่วมในฤดูฝนทุกปี

9. สรุปรายรับ-รายจ่ายของสถานีวิจัยเทพา

9.1 ปีงบประมาณ 2563

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
1. รายรับสถานีวิจัยเทพา	2,272,324.45	รายรับจาก ยางแผ่น 495,658.20 ปาล์มน้ำมัน 839,336.50 กล้าปาล์ม 17,880.00 มะพร้าว 58,268.00 น้ำผึ้ง 24,150.00 ผลผลิตอื่นๆ 837,031.75
2. รายจ่ายสถานีวิจัยเทพาทั้งหมด	2,015,760.68	
2.1 รายจ่ายเงินรายได้		
2.1.1 ค่าจ้าง	1,363,853.20	
2.1.2 ค่าตอบแทน	24,000.00	
2.1.3 ค่าใช้สอย	334,031.61	
2.1.4 ค่าวัสดุ	277,761.00	
2.1.5 ค่าโทรศัพท์/อินเทอร์เน็ต/ไฟฟ้า	16,114.87	
2.1.6 ค่าครุภัณฑ์/สิ่งก่อสร้าง	-	
2.1.7 อุดหนุน	-	
รวมรายจ่ายเงินรายได้	2,015,760.68	

10.แผนการดำเนินงานระยะ 5 ปี (2563 – 2567)

ที่	กิจกรรม	ปีงบประมาณ						
		2563	2564	2565	2566	2567		
1	งานบริหารสถานี	←	→	←	→	←	→	
2	งานฝึกงานนักศึกษา	←	→	←	→	←	→	
3	การผลิตยางพาราเปิดกรีต	←	→	←	→	←	→	
4	การจัดการยางเล็ก/ยางหนุ่ม	←	→	←	→	←	→	
5	การจัดการผลผลิต/การตลาด	←	→	←	→	←	→	
6	การจัดการแปลงปาล์มน้ำมัน	←	→	←	→	←	→	
7	การผลิตกล้าปาล์มน้ำมันพันธุ์ "ทรัพย์ ม.อ.1"	←	→	←	→	←	→	
8	การจัดการแปลงไม้ผลและระบบน้ำ	←	→	←	→	←	→	
9	การปลูกกาแฟและการจัดการ	←	→	←	→	←	→	
10	การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศเกษตร	←	→	←	→	←	→	
11	การปลูกป่าใช้สอย	←	→	←	→	←	→	
12	การบริการวิชาการ	←	→	←	→	←	→	
13	การปลูกพืชไร่ (ข้าวเหนียวดำ พักทอง)	←	→	←	→	←	→	
14	การเพาะกล้ากาแฟ	←	→	←	→	←	→	
15	ปลูกปาล์ม ทรัพย์ มอ.1 แปลง D1 -D2	←	→	←	→	←	→	
16	ปลูกทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง (งานทดลอง รศ.ดร.จรูญศรี นวลศรี) แปลง A 5	←	→	←	→	←	→	
17	ปลูกพืชร่วมยางระยะห่างแถวเป็น 9 เมตร และปลูกไม้ป่าร่วมด้วย (ดร.สุรชาติ เพชรแก้ว) แปลง A7	←	→	←	→	←	→	
18	เพาะกล้ากาแฟ จำนวน 20,000 กล้า	←	→	←	→	←	→	
19	โค่นยางแปลง B7 -B8 เนื่องจากต้นยางมีอายุมาก ปรับเปลี่ยนเป็นปาล์มน้ำมัน		←	→				
20	ปลูกข้าวเหนียวดำแปลง A5 A7 และแปลงข้างเคียง		←	→	←	→	←	→
21	โครงการอ่างเก็บน้ำหลังสถานีวิจัยเทพา			←	→			
22	เคลื่อนย้ายดินมาปรับพื้นที่แปลงข้างเคียง					←	→	